

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.3.6.2025

**Pan
Andrzej Kasiura
Burmistrz Krapkowic
Urząd Miasta i Gminy
w Krapkowicach
ul. 3 Maja 17
47-303 Krapkowice**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/25/002 - Realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przez wybrane gminy województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach ¹ , ul. 3 Maja 17, 47-303 Krapkowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kasiura, Burmistrz Krapkowic ² , od 14 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania podejmowane w celu realizacji zadań gminy z zakresu ochrony przeciwpowodziowej
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych (5 grudnia 2025 r.), z uwzględnieniem zagadnień sprzed tego okresu, mających wpływ na ocenę kontrolowanego obszaru
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	Marcin Blajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/106/2025 z 22 października 2025 r. Jakub Mucha, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/108/2025 z 3 listopada 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Urząd ustawowych zadań z zakresu ochrony ludzi i mienia przed powodzią na terenie gminy Krapkowice⁵.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dla Gminy został sporządzony plan operacyjny ochrony przed powodzią, który był spójny z pozostałymi dokumentami zawierającymi opisy zarówno charakterystyki zagrożenia powodziowego, jak również planowanych działań w przypadku jego wystąpienia. Plan ten jednocześnie był składową Planów Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Krapkowice z 2021 r. i 2023 r.

W kontrolowanej jednostce dochowano wymogów określonych w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁶, zgodnie z którym plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata.

W Urzędzie analizowano potrzeby wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego, także w związku z przynależnością Gminy do Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska. W wyniku tych działań Gmina m.in. zawarła w IV kwartale 2025 r. umowy dotacji na zakup wyposażenia do wykorzystania w sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowych. Ponadto zrealizowano przedsięwzięcie, w wyniku którego oddano w 2025 r. do użytkowania nowy obiekt budowlany, pełniący funkcję magazynu przeciwpowodziowego. Zapewniało to przechowanie wyposażenia tego magazynu we właściwych warunkach.

W okresie objętym kontrolą nastąpiło zwiększenie kategorii asortymentu magazynu przeciwpowodziowego, a w konsekwencji także jego wartości. Wynikało to m.in. z otrzymania przez Gminę darowizn od podmiotów zewnętrznych. Niemniej w omawianym zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku rzetelnego uzupełnienia części zasobów magazynu, zużytych podczas sytuacji kryzysowych.

Burmistrz prawidłowo zabezpieczył ciągłość pracy komórki organizacyjnej właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej, w tym powodzi, zapewniając możliwość awaryjnego zasilania budynków w energię elektryczną, a także łączność niezależną od publicznych sieci telefonii przewodowej i komórkowej.

Sprawność systemów powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach była poddawana testom przy współudziale podmiotów zewnętrznych. Ponadto Urząd podejmował działania informacyjne adresowane do mieszkańców, a jego pracownicy uczestniczyli w ćwiczeniach z zakresu zarządzania kryzysowego.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 122, ze zm.

OBSZAR	III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności Działania podejmowane w celu realizacji zadań gminy z zakresu ochrony przeciwpowodziowej
Opis stanu faktycznego	1. Obowiązujący od 2011 r. <i>Plan operacyjny ochrony przed powodzią Miasta i Gminy Krapkowice</i>⁷ zawierał cztery części (ogólną, organizacyjną, operacyjną oraz załączniki) i uwzględniał dotychczasowe doświadczenia wynikające z powodzi występujących w ostatnich latach na Opolszczyźnie i na terenie Gminy Krapkowice. W części ogólnej wskazano cel opracowania⁸, podstawowe definicje związane z zagrożeniem powodziowym, zasady aktualizacji (na bieżąco według potrzeb) oraz adresatów. W części organizacyjnej wskazano, że Burmistrz przy pomocy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego⁹, we współpracy ze Starostą Krapkowickim poprzez Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego¹⁰, podejmuje działania koordynacyjno-ratownicze w przypadku wystąpienia na obszarze Gminy zagrożenia powodziowego lub powodzi o skali wymagającej podjęcia takich działań. W części operacyjnej wyróżniono trzy podstawowe rodzaje działań przeciwpowodziowych, tj.: 1/ prognozowanie, monitoring i analizy¹¹; 2/ akcja ratownicza na terenach zalanych¹² oraz 3/ logistyczne zabezpieczenie działań¹³. Ponadto w tej części Planu operacyjnego opisano charakterystykę zagrożenia

⁷ Dalej: Plan operacyjny.

⁸ Narzędzie Burmistrza oraz Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego podczas działań podejmowanych w przypadku wystąpienia powodzi na skalę wymagającą wykonania przez różne służby skoordynowanych działań i czynności zapobiegawczo-ratowniczych.

⁹ Dalej: GZZK.

¹⁰ Dalej: PCZK.

¹¹ W tym przyjmowanie i analizowanie m.in.: komunikatów o stanie, prognozie i rozwoju sytuacji hydrometeorologicznej, informacji o ogłoszonych przez inne gminy stanach pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego; monitorowanie m.in.: działań ratowniczych prowadzonych na terenie gminy, przejezdności dróg oraz innych tras transportowych w rejonie prowadzenia akcji ratowniczej, wielkości i rodzaju szkód powstałych na terenach zalanych oraz opracowanie m.in.: analiz dotyczących trafności prognoz czasu przebiegu, wysokości i zasięgu fali powodziowej oraz efektywności działań ratowniczych, dokumentacji fotograficznej prowadzonych działań.

¹² Działania obejmujące m.in.: przeprowadzenie ewakuacji ludzi, zwierząt oraz odpowiednie zabezpieczenie majątku trwałego, zapewnienie ewakuowanej ludności oraz ludności pozostającej na terenach zalanych niezbędnych warunków bytowania, a w szczególności wody pitnej i jedzenia, odpowiednich warunków noclegowych i sanitarnych, pomocy medycznej, w tym psychologicznej, bezpieczeństwa i porządku publicznego, dostępu do niezbędnych informacji oraz środków łączności.

¹³ Działania obejmujące m.in.: bieżące rozpoznawanie potrzeb uczestników działań przeciwpowodziowych, w zakresie środków i sprzętu technicznego, niezbędnych do prowadzenia działań ratowniczych w terenie oraz zabezpieczenia socjalno-bytowego osób prowadzących w terenie akcję ratowniczą, organizację pozyskania tych środków w przypadku gdy ich etatowy sprzęt i wyposażenie jest niewystarczające do prowadzenia działań, przygotowanie i nadzór transportu tych środków do miejsc docelowych oraz ich dystrybucję.

powodziowego¹⁴, zadania dla punktu kontaktowego/stałego dyżuru w czasie zagrożenia¹⁵ oraz zadania poszczególnych członków GZZK.

W latach 2020-2025 Plan operacyjny został zaktualizowany w zakresie:

- dodania¹⁶ wyciągów¹⁷ z *Ekspertyzy z zakresu urządzeń przeciwpowodziowych oraz działań prowadzonych w czasie powodzi, zasobów wodnych w postaci rzek i zbiorników wód powierzchniowych oraz innej infrastruktury wodnej zlokalizowanej na terenie Aglomeracji Opolskiej*¹⁸;
- dodania¹⁹ wzorów zarządzeń Burmistrza w sprawie ogłoszenia i odwołania pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Krapkowice wraz z ich uzasadnieniem;
- zmian²⁰ w składzie GZZK (w treści Planu operacyjnego oraz załącznika nr IV.5 Wykaz członków zespołu), a także
- dodania²¹ opisu powodzi z 2024 r. (załącznik nr IV.10).

Plan operacyjny nie zawierał wieloletniej strategii planowanych działań ukierunkowanych na dążenie do ograniczania strat na wypadek wystąpienia powodzi. Działania te zostały określone w Strategii Rozwoju Gminy Krapkowice do 2030 roku²².

(akta kontroli str. 369-545)

W Strategii wskazano m.in., że zagrożenie powodziowe w Gminie Krapkowice jest możliwe do zminimalizowania, choć wymaga współpracy instytucji oraz jednostek administracji rządowej i samorządowej różnego szczebla. Stwierdzono także, że kluczowe znaczenie mają inwestycje, realizowane daleko poza obszarem gminy (m.in. zbiorniki retencyjne i poldery zalewowe na Odrze i Osobłódzie). Ponadto określono, że działania samorządu gminnego w tym zakresie winny skupiać się przede wszystkim na lobbowaniu i współpracy, przy jednoczesnym utrzymywaniu odpowiedniego stanu infrastruktury przeciwpowodziowej na obszarze jednostki (m.in. rowy melioracyjne, magazyny przeciwpowodziowe).

W Strategii w tym zakresie określono kierunki działań²³, tj.: rozwój i modernizacja systemu kanalizacji deszczowej oraz wdrażanie i promowanie idei Krapkowic

¹⁴ W opisie sytuacji i przyjętych założeń opisano infrastrukturę wodną na rzece Odrze oraz wskazano stany wody na poszczególnych jej odcinkach grożące wystąpieniem podtopień i zalań, jak również opisano tereny zagrożone takim ryzykiem zlokalizowane wzdłuż rzeki Osobłoga.

¹⁵ W tym m.in.: zbieranie, przekazywanie informacji i danych istotnych dla działań zapobiegawczych i ratowniczych, przekazywanie ich do mieszkańców oraz powiatowych służb, inspekcji i straży, a także innych uczestników reagowania, nawiązanie łączności z PCZK i sąsiednimi gminami w zakresie ostrzegania o zagrożeniu powodziowym.

¹⁶ 20 października 2020 r.

¹⁷ Załączniki: nr IV.1 Obwałowania przeciwpowodziowe zlokalizowane na terenie gminy; nr IV.2 Miejsca, w których podczas powodzi należy szczególnie monitorować stan urządzeń wodnych – opis kłap wałowych; nr IV.3 Opis stopni Wodnych Krapkowice i Rogów oraz nr IV.4 Rys historyczny katastrofalnej powodzi z lipca 1997 r.

¹⁸ Opracowanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 dla zamawiającego Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska. Dalej: Ekspertyza.

¹⁹ 20 października 2020 r. oraz 27 maja 2025 r.

²⁰ 20 października 2020 r. oraz 23 maja 2024 r.

²¹ 27 maja 2025 r.

²² Przyjętej uchwałą Nr XLVIII/581/2023 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Krapkowice do 2030 roku. Dalej: Strategia.

²³ W ramach celów operacyjnych 3.1. *Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian*; 4.3. *Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy*.

jako „gminy gąbki”²⁴, zapobieganie katastrofom, klęskom żywiołowym i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków, w szczególności współpraca z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie²⁵, innymi samorządami i podmiotami w zakresie rozwoju systemu ochrony przeciwpowodziowej i przeciwwalowej. W Strategii opisano również m.in. wody powierzchniowe oraz ryzyko wystąpienia powodzi. Wskazano ponadto, że wdrażanie i promowanie idei Krapkowic jako „gminy gąbki” ma na celu minimalizację skutków suszy, a tym samym Strategia jest spójna z wymaganiami wynikającymi z zapobiegania suszom²⁶.

(akta kontroli str. 136-161)

2. Przy aktualizacji Planu operacyjnego wykorzystano Ekspertyzę w części dotyczącej m.in. obwałowań przeciwpowodziowych oraz innej infrastruktury technicznej zlokalizowanej na terenie Gminy Krapkowice, mogącej wpływać na zagrożenie powodziowe.

W sprawie wykorzystywania, przy aktualizacji Planu operacyjnego, danych i informacji przekazywanych przez inne jednostki administracji publicznej i instytucje, Zastępca Burmistrza, który w całym okresie objętym kontrolą pełnił funkcję Przewodniczącego GZZK, wyjaśnił, że (...) *dane zawarte w powyższej Ekspertyzie były danymi najbardziej aktualnymi, uwzględniającymi analizy przeciwpowodziowe terenów Aglomeracji Opolskiej, w tym rejonów gminy Krapkowice (...) Do planu dodano nowy załącznik IV.10 szczegółowo opisujący powódź z 2024 roku. Załącznik został opracowany przez Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich (...) na podstawie informacji przekazywanych przez PCZK i WCZK²⁷ oraz zebranych doświadczeń GZZK.*

(akta kontroli str. 369-545, 658-665)

W lipcu 2025 r. w Krapkowicach odbyło się pierwsze spotkanie konsultacyjne²⁸, na którym zostały przedstawione założenia m.in. projektu²⁹ *Programu Redukcji Ryzyka Powodziowego dla zlewni rzeki Osobłogi*. Kolejne spotkanie w formule otwartego spotkania z mieszkańcami Burmistrz zorganizował³⁰ we wrześniu 2025 r., a konsultacje społeczne zakończyły się 17 października 2025 r. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że (...) *opracowanie to stanowi bardzo uproszczoną analizę zagrożenia i wymaga przeanalizowania różnych wariantów projektowanych*

²⁴ W tym rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury (działania z zakresu zwiększania retencji publicznej, prywatnej i naturalnej, w tym wsparcie dla inwestycji służących gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w indywidualnych gospodarstwach, rozwój terenów zielonych i zadrzewionych, łąk kwietnych, ogrodów deszczowych, ekoparków, zielonych ścian i dachów, dachów retencyjnych zbierających deszczówkę, zielonych przystanków, stosowanie specjalnych nawierzchni pozwalających na lepszą przepuszczalność wody itp.) wraz z działaniami edukacyjnymi dotyczącymi racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

²⁵ Dalej: PGW Wody Polskie lub Wody Polskie.

²⁶ W tym określonymi w Planie przeciwdziałania skutkom suszy, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. poz. 1615).

²⁷ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Dalej: WCZK.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/zaczely-sie-konsultacje-spoleczne-programu-redukcji-ryzyka-powodziowego-w-zlewni-opawy-i-osoblogi> [dostęp: 10 grudnia 2025 r.]

²⁹ Opracowanego przez PGW Wody Polskie we współpracy z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytutem Badawczym.

³⁰ <https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gliwice/trwaja-konsultacje-spoleczne-programu-redukcji-ryzyka-powodziowego-dla-zlewni-rzeki-osoblogi-zapraszamy-na-spotkanie-w-krapkowicach> [dostęp: 10 grudnia 2025 r.]

rozwiązań technicznych oraz nietechnicznych (...) W czasie konsultacji, w dyskusji na bieżąco omawiane były wątpliwości i sugestie do Programu, wszystkie zgłoszenia zostały zapisywane przez przedstawicieli Wód Polskich. Dodatkowych pisemnych uwag do Programu (...) Urząd nie zgłaszał. Propozycje zawarte w powyższym programie uznane zostały jako bardzo ważne dla poprawy bezpieczeństwa w zlewni rzeki Osobłogi. Planowane inwestycje, w tym zwłaszcza budowa zbiornika przeciwpowodziowego w Raclawicach Śląskich, są dla nas kluczowe. Tak jak zbiornik w Raciborzu okazał się niezbędny, tak zbiornik w Raclawicach Śląskich będzie stanowić filar zabezpieczenia przeciwpowodziowego dla rzeki Osobłogi. Takie stanowisko wyrażone zostało Uchwałą Nr VII/88/2024 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie poparcia „Apelu Rady Miejskiej w Głogówku w sprawie budowy zbiornika retencyjnego Raclawice Śląskie”.

(akta kontroli str. 546-588, 658-665)

3. Plan operacyjny zawierał identyfikację zagrożeń, ustalenie zakresu działań oraz uczestników takich działań, zasady współpracy w ramach ochrony przeciwpowodziowej³¹.

W części dotyczącej charakterystyki zagrożenia powodziowego nie zwymiarowano powierzchni obszarów zagrożonych powodzią w zależności od rodzaju zagrożenia (wskazano jedynie nazwy miejscowości i ulic zagrożonych ryzykiem powodzi) oraz nie dokonano inwentaryzacji budynków i infrastruktury znajdujących się na obszarach zagrożonych. W powyższej sprawie Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że (...) ustawodawca nie określił w przepisach z jakich elementów ma składać się ww. plan, ani jakie informacje powinien zawierać (...) Każda powódź będzie inna a zagrożenie z nią związane również zgoła odmienne dla danej gminy różniące się od zagrożenia powodziowego sąsiedniej gminy (...) Dlatego w części dotyczącej charakterystyki zagrożenia powodziowego skupiono się przede wszystkim na opisie dotyczącym obwałowań i miejsc, które należy szczególnie monitorować (...) Samo zwymiarowanie powierzchni czy zinwentaryzowanie budynków i infrastruktury znajdującej się na zagrożonym terenie wymagałoby uzyskania zgody poszczególnych właścicieli obiektów. Dlatego też nie podejmowano takich działań, wykorzystując odpowiednie programy rządowe z cyfrowymi mapami np. geoportal.gov.pl. Szczegółowe dane znajdują się na mapach ryzyka powodziowego oraz na mapach zagrożenia powodziowego, które są dostępne na hydroportalu ISOK, z których korzystamy również w trakcie zagrożenia powodziowego.

Plan operacyjny nie określał harmonogramu niezwłocznie podejmowanych działań wraz z szacunkowymi kosztami i potencjalnymi źródłami ich finansowania, zasad ostrzegania przed zagrożeniem powodziowym, liczby ludności zagrożonej ewakuacją oraz zasad jej przeprowadzania. Zagadnienia te zostały jednak ujęte w Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Krapkowice.

(akta kontroli str. 369-454, 658-665, 842-865)

³¹ Opis w tym zakresie zawarty został w pkt III.1 wystąpienia pokontrolnego.

4. W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa Plany Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Krapkowice³², tj. zatwierdzone przez Starostę Krapkowickiego w 2021 r. oraz w 2023 r. Obowiązujący od 2023 r. PZK został czterokrotnie zaktualizowany w 2024 r. m.in. w zakresie określenia obowiązujących aktów prawnych.

W planach tych ujęto zagadnienia dotyczące zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi, tj.:

- charakterystykę zagrożenia powodziowego Gminy;
- zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w poszczególnych fazach³³ zagrożenia powodzią;
- procedury postępowania, tj. procedurę reagowania kryzysowego³⁴, 16 standardowych procedur operacyjnych³⁵ oraz pięć procedur realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego³⁶;
- zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych, w tym magazynu przeciwpowodziowego i zarządzania kryzysowego;
- tryb uruchamiania niezbędnych sił i środków, uczestniczących w realizacji planowanych przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowej.

(akta kontroli str. 162-327)

W charakterystyce zagrożenia powodziowego Gminy dla poszczególnych rodzajów powodzi³⁷ określono stan wodowskazowy na rzece Odrze w Krapkowicach, przy którym istnieje ryzyko wystąpienia powodzi w poszczególnych miejscowościach gminy. W części tej określono również działania³⁸ GZZK w czasie powstania sytuacji kryzysowej spowodowanej przez powódzie i podtopienia.

W zestawieniu sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych wykazano: środki finansowe³⁹, siły i środki Straży Miejskiej,

³² Dalej: PZK.

³³ Zapobieganie, przygotowanie, reagowanie, odbudowa.

³⁴ PRK-1 Postępowanie podczas zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi.

³⁵ W tym m.in.: SPO-1 Organizowanie punktu informacyjnego dla ludności, SPO-3 Informowanie ludności o zagrożeniach, SPO-4 Przekazywanie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty aktów prawnych, SPO-6 Ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniach wynikających ze zjawisk hydrometeorologicznych, SPO-7 Ostrzeganie i alarmowanie ludności, SPO-8 Uruchamianie i działanie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, SPO-9 Działanie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego – w stanie normalnym, SPO-9A Działanie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego po otrzymaniu ostrzeżenia hydrologiczno-meteorologicznego – intensywne opady deszczu, roztopy, zagrożenie powodziowe, SPO-11 Wykorzystywanie sprzętu z magazynu ZK oraz magazynu przeciwpowodziowego, SPO-12 Ocenianie i dokumentowanie szkód.

³⁶ W tym m.in.: PZK-1 Działanie GZZK podczas zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi, PZK-4 Działanie Ochotniczej Straży Pożarnej podczas sytuacji kryzysowych.

³⁷ Zatorowa, roztopowa (scenariusz A), opadowa (scenariusz B), zalewowa (scenariusz C).

³⁸ Przykładowo: prognozowanie zasięgu zalań w odniesieniu do prognozowanej i aktualnej sytuacji hydrometeorologicznej, udział w przygotowaniu danych niezbędnych do skutecznego ostrzegania i alarmowania ludności, ciągły monitoring pracy urządzeń hydrotechnicznych i wałów przeciwpowodziowych, sterowanie pracą urządzeń hydrotechnicznych, zabezpieczenie i usuwanie przesiąków i przecieków wałów przeciwpowodziowych, przeprowadzenie ewakuacji ludzi, zwierząt oraz odpowiednie zabezpieczenie majątku trwałego, zapewnienie ewakuowanej ludności oraz ludności pozostającej na terenach zalanych niezbędnych warunków bytowania.

³⁹ Stanowiące rezerwę celową, pozostające w gestii komórek organizacyjnych Gminy na pokrycie kosztów związanych z udzieleniem pomocy socjalno-bytowej oraz pozyskane z budżetu centralnego.

gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych⁴⁰, sprzęt i wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego, zarządzania kryzysowego oraz GZZK.

W trybie uruchamiania niezbędnych sił i środków określono dla poszczególnych rodzajów służb ratowniczych oraz innych podmiotów⁴¹ czas uzyskania pełnej gotowości do działań. W przypadku magazynu przeciwpowodziowego i zarządzania kryzysowego, zabezpieczenie potrzeb uczestników prowadzonych działań kryzysowych w drobny sprzęt, materiały i narzędzia oraz zabezpieczenie logistyczne i dostaw piasku w czasie powodzi⁴² (piasek, samochody do jego załadunku, koparki do załadunku), powinno nastąpić w ciągu jednej godziny (w godzinach pracy) oraz do trzech godzin (po godzinach pracy i w porze nocnej). W procedurze postępowania podczas zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi (PRK-1) określono zadania m.in. Burmistrza oraz poszczególnych wydziałów Urzędu i Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach wraz z podstawą prawną do ich podjęcia. Przedsięwzięcia⁴³ do realizacji po uzyskaniu informacji o wystąpieniu zagrożenia powodziowego określono w procedurze Działania GZZK podczas zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi (PZK-1).

(akta kontroli str. 162-327)

W PZK założono, że ewakuacja ludności przebiegać będzie w granicach administracyjnych Gminy zgodnie z Planem ewakuacji (przyjęcia) ludności, zwierząt i mienia II stopnia na wypadek masowego zagrożenia Miasta i Gminy Krapkowice⁴⁴.

Plan ewakuacyjny odnosił się do istniejącego⁴⁵ do 22 kwietnia 2022 r. zadania Burmistrza, jako szefa obrony cywilnej gminy, dotyczącego przygotowywania i organizowania ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze oraz planowania i zapewnienia środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności. W planie tym wykazano m.in.: miejsca doraźnego zakwaterowania w sytuacjach kryzysowych, zestawienie liczbowe ewakuowanej/przyjmowanej ludności, szczególnie obiekt przewidziany do ewakuacji⁴⁶, zestawienie środków transportu do zabezpieczenia procesu ewakuacji, plan zapewnienia niezbędnych warunków do życia ewakuowanej ludności w zakresie potrzeb sanitarnych i lokalowych, wykaz gospodarstw rolnych położonych na terenach zagrożonych powodzią,

⁴⁰ Dalej: OSP.

⁴¹ Przykładowo: OSP, GZZK, KPP w Krapkowicach, KP PSP w Krapkowicach, OPS w Krapkowicach, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Wodociągi i Kanalizacja sp. z o.o. w Krapkowicach.

⁴² Przez Wodociągi i Kanalizację Sp. z o.o. w Krapkowicach.

⁴³ Monitorowanie zagrożenia powodziowego (przyjmowanie komunikatów przez dyżurnego o zagrożeniu i warunkach hydrometeorologicznych z PCZK, IMGiW, RZG we Wrocławiu Zarząd Zlewni Środkowej Odry na odcinku opolskim), przekazywanie informacji o sytuacji na rzekach, w przypadku ostrzeżenia o nadejściu fali powodziowej skierowanie na miejsce zagrożenia sił będących w służbie, przygotowanie sił i sprzętu w magazynie przeciwpowodziowym, wzmacnianie skarp, brzegów cieków na zagrożonym terenie, udrażnianie koryt, utrzymanie i eksploatacja podstawowych urządzeń melioracyjnych.

⁴⁴ Stanowiącego załącznik nr 2 do PZK. Dalej: Plan ewakuacji.

⁴⁵ Zgodnie z art. 17 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2021 r. poz. 372 i 1728) oraz § 3 pkt 8 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. Nr 96, poz. 850).

⁴⁶ Przewidziano dwa mikrobusy do transportu 25 osób z Domu Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

którym dostarczono instrukcję o podjęciu ewakuacji w razie ogłoszenia alarmu powodziowego. W Planie ewakuacji określono, że ćwiczenia okresowe w celu przeglądu i jego aktualizacji odbywają się nie rzadziej niż raz na trzy lata.

W sprawie aktualizacji Planu ewakuacji, Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że (...) *ostatnia aktualizacja dotycząca między innymi liczby ewakuowanej ludności przeprowadzona została w marcu 2024 r., plan ten zostanie zastąpiony nowym planem ewakuacji, który zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej zostanie uwzględniony w PZK, w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy.*

(akta kontroli str. 328-368, 658-665)

Prowadzenie spraw obronności kraju, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego należało do wspólnych zadań wszystkich wydziałów Urzędu. Do zakresu działania Wydziału Spraw Obywatelskich należało m.in.: opracowanie i aktualizacja PZK, jak też organizacja i prowadzenie spraw z zakresu ochrony przeciwpowodziowej⁴⁷. W okresie objętym kontrolą realizację zadań dotyczących zarządzania kryzysowego powierzono trzem pracownikom ww. wydziału, w tym jego naczelnikowi. Zgodnie z regulaminem GZZK⁴⁸ do zadań jego członków należał m.in. czynny udział w opracowaniu i aktualizacji PZK.

(akta kontroli str. 3-50, 54-135)

5. W okresie objętym kontrolą magazyn przeciwpowodziowy znajdował się na terenie nieruchomości na ul. Parkowej 2 w Rogowie Opolskim⁴⁹, stanowiącej własność Gminy Krapkowice.

Pierwotnie magazyn przeciwpowodziowy znajdował się w budynku tzw. starej remizy, a od czerwca 2025 r. w nowo wybudowanym obiekcie na terenie tej nieruchomości.

(akta kontroli str. 896-901, 903-905, 1170-1202)

W obiekcie tzw. starej remizy w latach 2021-2023 corocznie przeprowadzano kontrole roczne oraz pięcioletnie stanu technicznego budynku⁵⁰. W protokołach z tych kontroli wskazywano, że budynek jest w stanie technicznym umożliwiającym jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem. W wyniku kontroli z 2021 r. i 2022 r. sformułowano zalecenia⁵¹, a także stwierdzono, że nie zostały wykonane zalecenia z poprzednich kontroli. Natomiast w protokole z kontroli przeprowadzonej w 2023 r. sformułowano dwa zalecenia, dla których termin

⁴⁷ Zgodnie z ujednoliconym na dzień 8 lipca 2024 r. Regulaminem organizacyjnym.

⁴⁸ Stanowiącym załącznik do zarządzeń Burmistrza w sprawie powołania GZZK (Nr 471/2020 z 9 października 2020 r. oraz Nr 15/2024 z 16 maja 2024 r.).

⁴⁹ Numer działki ewidencyjnej: 238.

⁵⁰ Tj.: 1/ 11 września 2021 r. kontrolę roczną stanu technicznego budynku/obiektu budowlanego, tj. kontrolę o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2025 r., poz. 1080 ze zm.) oraz kontrolę pięcioletnią stanu technicznego budynku/obiektu budowlanego, tj. kontrolę o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy; 2/ 21 grudnia 2022 r. kontrolę roczną stanu technicznego budynku/obiektu budowlanego oraz 3/ 28 grudnia 2023 r. kontrolę roczną i pięcioletnią okresowej kontroli stanu technicznego.

⁵¹ Dotyczy one m.in.: 1/ obserwacji stwierdzonych pęknięć ścian poprzez dostępne metody monitoringu konstrukcji, celem doboru programu naprawczego; 2/ uzupełnienia ubytków posadzki betonowej; 3/ skucia luźnych, słabonośnych tynków ścian zewnętrznych i cokołu oraz uzupełnienia ubytków nowym tynkiem; 4/ uszczelnienia połączenia parapetów zewnętrznych z oknem i wnęką okienną; 4/ demontażu lub wzmocnienia konstrukcji dostawionego do ściany zewnętrznej zadaszenia (będącego w złym stanie technicznym) tarasu.

usunięcia nieprawidłowości określono na 31 grudnia 2025 r.⁵² Jak wyjaśnił Zastępca Burmistrza brak realizacji powyższych zaleceń wynikał z planowanego wyburzenia starej części remizy i budowy nowego budynku garażowo-magazynowego.

(akta kontroli str. 869-901, 1203-1233)

Gmina w 2024 r. przystąpiła na terenie nieruchomości przy ul. Parkowej 2 w Rogowie Opolskim do realizacji przedsięwzięcia pn. *Budowa budynku garażowo-magazynowego (w ramach zadania: Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gminie Krapkowice)*⁵³. Zakres rzeczowy tego przedsięwzięcia obejmował m.in. rozbiórkę budynku tzw. starej remizy oraz budowę budynku garażowo-magazynowego zlicowanego z istniejącym innym budynkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w Rogowie Opolskim.

Jak wyjaśnił Zastępca Burmistrza wyłączenie budynku starej remizy nastąpiło z chwilą przekazania terenu budowy wykonawcy wraz z rozpoczęciem prac wyburzeniowych tego budynku, co według dziennika budowy nastąpiło 2 września 2024 r. Zastępca Burmistrza wyjaśnił ponadto, że na czas realizacji inwestycji, wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego zostało czasowo ulokowane w innym budynku (w nowej części remizy)⁵⁴ do czasu wybudowania budynku garażowo-magazynowego.

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Krapkowicach wydał 29 maja 2025 r. zaświadczenie, o niewniesieniu sprzeciwu co do zamiaru przystąpienia do użytkowania przywołanej inwestycji⁵⁵.

(akta kontroli str. 869-901, 1161-1169)

W wyniku oględzin magazynu przeciwpowodziowego m.in.:

- nie stwierdzono na drodze dojazdowej do magazynu oznakowania ustanawiającego ograniczenia w dopuszczalnej masie całkowitej pojazdów, jak też innych utrudnień w postaci np. ubytków nawierzchni, konarów drzew uniemożliwiających dostęp do nieruchomości, na której zlokalizowano magazyn;
- nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego magazynu, które mogłyby stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia osób korzystających z magazynu lub dla bezpieczeństwa zgromadzonego sprzętu i materiałów;
- ustalono, że wstęp do magazynu był zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych (drzwi wejściowe oraz brama wjazdowa były zamknięte), a także był możliwy w przypadku odłączenia zasilania poprzez drzwi wejściowe otwierane na klucz oraz możliwość ręcznego otwierania bramy wjazdowej. Ponadto wejście do magazynu stanowiły drzwi wejściowe

⁵² 1/ wykonać kotwienie pękniętej ściany prętem stalowym o średnicy 16 mm; 2/ luźne tynki skuć oraz wykonać uzupełnienia tynków.

⁵³ Przedsięwzięcie to było realizowane na podstawie decyzji nr 199/2024 z 19 lipca 2024 r., którą Starosta Krapkowicki zatwierdził projekt zagospodarowania działki oraz projekt architektoniczno-budowlany i udzielił pozwolenia na budowę obejmującego budowę budynku garażowo-magazynowego w ramach zadania: „Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gminie Krapkowice”, w miejscowości Rogów Opolski, ul. Parkowa 2, identyfikator działki 160502_5.0006.238 kategoria obiektu: XVII.

⁵⁴ Budynek ten znajduje się również na terenie nieruchomości przy ul. Parkowej 2 w Rogowie Opolskim.

⁵⁵ Zaświadczenie PINB.5120.72.2025 z 29 maja 2025 r.

pełne z dwoma zamkami oraz brama wjazdowa posiadająca pas przeszklenia (w pozostałym zakresie przegrody magazynu stanowiły ściany pełne bez okien);

- stwierdzono, że w magazynie zainstalowano instalację alarmową (aktywowaną i wyłączaną za pomocą kodu dostępu);
- stwierdzono, że na zewnątrz i wewnątrz budynku zamontowanych było łącznie sześć kamer, które wchodziły w skład systemu monitoringu wizyjnego.

Obiekt magazynu nie znajdował się na terenie zagrożonym powodzią.

(akta kontroli str. 903-905, 1450-1452)

6. Zastępca Burmistrza w odniesieniu do analiz zapotrzebowania na wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego wyjaśnił, że były one prowadzone m.in. w związku z przynależnością Gminy do Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, którego partnerzy zadeklarowali wzajemną pomoc w sytuacji zagrożeń nadzwyczajnych.

W wyniku tych analiz Gmina przekazała w 2023 r. do Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska zestawienie sprzętu/wyposażenia⁵⁶ w ramach programu poprawy funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków zjawisk ekstremalnych. Zastępca Burmistrz wyjaśnił, że (...) *W dniu 28 marca 2024 r. gmina Krapkowice podpisała porozumienie w ramach Aglomeracji Opolskiej w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia zakupu sprzętu do prowadzenia akcji ratunkowych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych (...) współfinansowanego ze środków programu regionalnego i Fundusze Europejskie dla Opolskiego na lata 2021-2027.* Według stanu na 13 listopada 2025 r. skorygowany wniosek Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska nadal był procedowany.

Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnił m.in., że na bieżąco, stosownie do posiadanych środków finansowych ustalane są priorytety zakupowe, a w wyniku tych działań m.in. zakupiono radiotelefony oraz uzyskano pozwolenia radiowe. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnił ponadto, że *Obecnie złożone wnioski na dotację z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej są wynikiem (...) analizy, jak również doświadczenia nabytego w czasie zeszłorocznej powodzi.*

(akta kontroli str. 871-895, 897, 899-900, 1419, 1421-1422)

We wrześniu oraz październiku 2025 r. Gmina Krapkowice złożyła do Wojewody Opolskiego cztery wnioski o udzielenie dotacji w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025/2026 w zakresie m.in. wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego.

Pozytywna ocena wniosków skutkowałą zawarciem umów dotacji na łączną kwotę 896 tys. zł, obejmujących zakup:

- cysterny do transportu wody pitnej 5 m³ (kwota dotacji 185 tys. zł);
- zbiorników do dystrybucji wody pitnej 500 l (118 tys. zł);

⁵⁶ Obejmujące m.in.: 1/ worki przeciwpowodziowe (uzupełnienie stanu z 14 tys. szt. do 50 tys. szt.); 2/ plandeki (uzupełnienie stanu z 704 m² do 2000 m²); 3/ dron z kamerą termowizyjną (1 szt.); 4/ urządzenie do napełniania worków (1 szt.); 5/ przewoźny agregat prądotwórczy 160 kW (1 szt.); 6/ agregat prądotwórczy ze stabilizacją napięcia min. 6 kW; 7/ motopompy powodziowe; 8/ rękawy przeciwpowodziowe (200 m b.).

- workownicy dwustanowiskowej do zasypywania worków z piaskiem o wydajności min. 900 szt. worków na godzinę (210 tys. zł);
- wyposażenia magazynu w sprzęt przeciwpowodziowy i logistyczny (kwota dotacji 383 tys. zł).

Do 5 grudnia 2025 r. w ramach ostatniego z przywołanych zadań zakupiono i dostarczono 1000 szt. zapór modułowych przeciwpowodziowych oraz 320 000 szt. worków na piasek. Przedmiotowe zadanie obejmuje również zakup innego wyposażenia (m.in. plandek, regałów metalowych).

Termin na realizację powyższych zadań upływa 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 952-976, 1424-1432, 1441- 1449)

Gmina Krapkowice zawarła 25 września 2024 r. umowę darowizny, na podstawie której otrzymała sprzęt/wyposażenie o łącznej wartości 59 885,88 zł, obejmujący m.in. osuszacze, agregaty prądotwórcze, nagrzewnice elektryczne, grzejniki elektryczne olejowe, piecyki gazowe. Sprzęt ten nie był wykorzystywany do usuwania skutków powodzi z września 2024 r. Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in., że w pierwszej kolejności wykorzystywano osuszacze, którymi dysponowała Gmina. Wskazał przy tym, że po otrzymaniu sprzętu w ramach darowizny skontaktowano się z mieszkańcami celem wsparcia kolejnymi urządzeniami, jednak (...) *mieszkańcy nie chcieli przyjmować dodatkowych urządzeń obawiając się wzrostu kosztów energii elektrycznej. Część mieszkańców zaczęła (...) zwracać osuszacze pobrane z gminy Krapkowice, które już spełniły swoje zadanie.* Wyposażenie otrzymane w wyniku darowizny zostało ujęte w ewidencji księgowej Urzędu.

W wyniku oględzin⁵⁷ stwierdzono, że w magazynie przeciwpowodziowym znajdowały się: 1/ pojazd typu pickup z przyczepą oraz 2/ worki na piasek⁵⁸. Ponadto w magazynie znajdowało się także oryginalnie zapakowane wyposażenie otrzymane przez Urząd w wyniku przywołanej powyżej darowizny. W magazynie nie znajdowały się natomiast urządzenia, sprzęty i wyposażenie takie jak:

- łódzie, kamizelki ratunkowe, liny, nosze, apteczki pierwszej pomocy, środki higieniczne, żywność, woda pitna;
- folie ochronne, zapory mobilne, łopaty, szpadle, urządzenia do napełniania worków;
- latarki, szperacze, taśmy ostrzegawcze, pachołki drogowe;
- koce, plandeki, taśmy pakowe;
- paliwo do agregatów, żwir, piasek;
- rękawice, uprząże asekuracyjne, kalosze, kombinezony, kaski.

(akta kontroli str. 223, 903-905, 933-951, 987-991)

W odniesieniu do powyższego, Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że sprzęt do ewakuacji i ratownictwa wodnego, w skład którego wchodzi łódzie, kamizelki ratunkowe itp. jest przechowywany w OSP. Wskazał przy tym na posiadanie przez te jednostki m.in. trzech łodzi⁵⁹. Ponadto Zastępca Burmistrza stwierdził,

⁵⁷ 4 listopada 2025 r.

⁵⁸ Według oświadczenia pracownika Urzędu uczestniczącego w oględzinach w liczbie ok. 3 tys. szt.

⁵⁹ Oraz trzech silników zaburtowych.

że sprzęt typu maseczki, koce, pachołki drogowe, worki taśmy pakowne nie stanowi asortymentu magazynu przeciwpowodziowego.

(akta kontroli str. 871-877)

Burmistrz wydał Zarządzenie Nr 340/2025 z dnia 20 października 2025 r. w sprawie utworzenia gminnego magazynu zasobów ochrony ludności, w tym magazynu przeciwpowodziowego⁶⁰.

W zarządzeniu tym określono siedzibę magazynu, a stanowiącą załącznik do tego aktu *Instrukcja funkcjonowania gminnego magazynu zasobów ludności, w tym magazynu przeciwpowodziowego* (niepodlegająca publikacji), zawierała postanowienia dotyczące m.in.: a/ ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu zasobów magazynu i ich bieżącego uzupełniania; b/ procedury uruchomienia zasobów magazynu; c/ ogólnych zasad przechowywania zasobów w magazynie; d/ kontroli gospodarki magazynowej.

(akta kontroli str. 866-870, 872, 876-877)

W latach 2022-2024 corocznie przeprowadzono spisy z natury wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego⁶¹, w których wykazano sprzęt i wyposażenia o wartościach odpowiednio: 31 306,53 zł, 30 326,93 zł oraz 55 320,99 zł. W arkuszach z tych spisów jako osobę odpowiedzialną materialnie za spisywane mienie wskazywano Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich.

(akta kontroli str. 871-877, 911-919)

W dokumentacji Urzędu brak było pisemnych potwierdzeń weryfikacji stanu technicznego lub sprawności wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego. Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in., że (...) *Sprzęt spalinowy niezalany olejem, paliwem jest przygotowany przez producenta do długotrwałego przechowywania w nienaruszonym stanie. Wobec powyższego nie zachodzi konieczność tworzenia dokumentacji z weryfikacji jakościowej sprzętu.* Zastępca Burmistrza wyjaśnił również, że pozostały sprzęt nie wymaga konserwacji, jego stan jakościowy nie ulega zmianie, czy też pogorszeniu.

(akta kontroli str. 897, 900)

W związku z powodzią we wrześniu 2024 r. Gmina Krapkowice otrzymała i wydała darowizny rzeczowe, tj.: 1/ kruszywo wapienne o wartości 1 890,00 zł; 2/ artykuły spożywcze, higieniczne i przemysłowe o wartości 22 007,98 zł; oraz 3/ wapno hydratyzowane o wartości 8 880,60 zł.

W przypadku artykułów spożywczych, higienicznych i przemysłowych⁶² ich wykreślenie z ewidencji księgowej nastąpiło na podstawie pisma z 2 grudnia 2024 r. Naczelnika Wydziału Administracyjnego i Sportu⁶³. W piśmie tym wskazano, że (...) *artykuły zostały przekazane mieszkańcom terenów popowodziowych gminy Krapkowice w terminie od 26.09.-22.11.2024 r. podczas cyklicznych akcji rozwożenia darów.*

⁶⁰ Zgodnie z § 5 Zarządzenia weszło one w życie z dniem podpisania.

⁶¹ 24 listopada 2022 r., 30 listopada 2023 r. oraz 26 listopada 2024 r.

⁶² Woda mineralna, mydła i szampony, kalosze.

⁶³ Pismo OK.5545.8.2024/3 do Wydziału Budżetowo-Finansowego. Załączniki do pisma stanowiły listy adresów poszkodowanych posesji (w miejscowościach: Krapkowice, Pietna, Stebłów, Żywocice) wraz z podanymi datami rozdysponowania pomocy rzeczowej.

Naczelnik Wydziału Administracyjnego i Sportu wyjaśniła, że przekazywanie ww. artykułów odbywało się na ustne polecenie Sekretarza Miasta, pełniącej rolę koordynatora ds. pomocy. Ponadto Naczelnik wyjaśniła, że artykuły te przechowywano w budynkach Urzędu, a pobieranie ich z miejsca składowania odbywało się bez protokolarnego potwierdzenia, co spowodowane było zamiarem jak najszybszego dotarcia z pomocą do poszkodowanych mieszkańców.

Do usuwania skutków powodzi z września 2024 r. Gmina Krapkowice wykorzystywała czasowo użyczone z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu⁶⁴ oraz od jednostek samorządu terytorialnego z powiatu strzeleckiego osuszacze powietrza. Osuszacze pobrane z Urzędu Wojewódzkiego były wydawane mieszkańcom w celu usunięcia skutków powodzi przez pracownika Urzędu, w tym na podstawie protokołów przekazania sprzętu. Jak wyjaśnił Zastępca Burmistrza 11 szt. osuszaczy z powiatu strzeleckiego zostało dostarczonych do remizy OSP Pietna, gdzie następnie były wydawane potrzebującym mieszkańcom miejscowości Pietna i Żywocice. Powyższy sprzęt został następnie zwrócony podmiotom używającym.

(akta kontroli str. 914-919, 933-941, 978-1003)

7. Przeprowadzone oględziny potwierdziły posiadanie przez: 1/ Urząd stanowiska przygotowanego do podłączenia awaryjnego źródła zasilania budynków Urzędu, tj. z agregatu prądotwórczego, jak również 2/ jedną z gminnych jednostek organizacyjnych agregatu prądotwórczego o mocy 36 kW, mogącego zostać wykorzystanym na potrzeby Urzędu.

Ponadto w wyniku przeprowadzonych oględzin potwierdzono dysponowanie przez Urząd agregatem prądotwórczym o mocy znamionowej 2,5 kW. Inspektor ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności wskazał, że agregat ten nie jest dedykowany do zapewnienia dostawy energii elektrycznej do całego Urzędu, lecz ma zapewnić zasilanie dla komórki organizacyjnej właściwej w sytuacji wystąpienia zdarzeń kryzysowych.

W okresie objętym kontrolą Urząd wyposażony był w następujące elementy systemu łączności:

- radiotelefon z mikrofonem kompaktowym, podłączony do zasilacza sieciowego (podczas oględzin radiotelefon były włączony). Pracownik Urzędu ds. zarządzania kryzysowego wskazał, że wyposażenie to było dedykowane do łączności z WCZK i PCZK oraz z gminami powiatu krapkowickiego;
- radiotelefon z mikrofonem kompaktowym, podłączony do zasilania (podczas oględzin radiotelefon były włączony) oraz trzy ręczne radiotelefony (podczas oględzin zweryfikowano sprawność dwóch ręcznych radiotelefonów – urządzenia uruchomiły się). Inspektor ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności wskazał, że wyposażenie to funkcjonuje w ramach pozwolenia radiowego wydanego na rzecz Gminy Krapkowice przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej⁶⁵

⁶⁴ Dalej: Urząd Wojewódzki.

⁶⁵ Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej wydał 5 czerwca 2020 r. pozwolenie radiowe ważne do 4 czerwca 2030 r. na używanie radiowych urządzeń nadawczych lub nadawczo-odbiorczych pracujących w służbie radiokomunikacyjnej ruchomej lądowej typu dyspozytorskiego.

i wykorzystywane jest do łączności wewnętrznej, w tym pomiędzy członkami GZZK.

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej przeprowadził 28 czerwca 2021 r. kontrolę obejmującą sprawdzenie zgodności używania urządzeń radiowych z warunkami pozwolenia radiowego oraz obowiązującymi wymaganiami technicznymi. W protokole z tej kontroli stwierdzono zgodność parametrów technicznych stacji oraz urządzeń z warunkami pozwolenia radiowego.

W Urzędzie prowadzono w okresie objętym kontrolą *Dziennik korespondencji operatora radiotelefonu (...)*. W dzienniku tym odnotowywano m.in. datę, godzinę, kanał, kryptonimy nadawcy i odbiorcy (odnoszące się do łączności pomiędzy WCZK i PCZK oraz sąsiadującymi gminami z terenu Powiatu Krapkowickiego), treść korespondencji, słyszalność oraz zakłócenia radiowe.

(akta kontroli str. 903-906, 1036-1112)

8. Na terenie Miasta i Gminy Krapkowice rozmieszczono 14 syren alarmowych, w tym sześć na terenie Miasta Krapkowice oraz osiem na pozostałym terenie Gminy.

W okresie objętym kontrolą w pięciu lokalizacjach (wszystkie znajdowały się na terenie miasta Krapkowice) przeprowadzono sześć przeglądów elementów systemu alarmowania i ostrzegania ludności.

W przypadku czterech przeglądów stwierdzono wystąpienie usterek/nieprawidłowości, które polegały na:

- braku sterowania syreną;
- braku alarmu;
- braku podświetlenia wyświetlacza i przerywaniu pracy generatora;
- konieczności wymiany akumulatora oraz uszkodzeniu wyświetlacza.

W związku z powyższymi usterekmi Zastępca Burmistrz wyjaśnił m.in., że:

- uszkodzenie wyświetlaczy było następstwem przechodzącej dzień wcześniej burzy z dużymi wyładowaniami atmosferycznymi, jednak nie spowodowało to zaburzenia działania i sprawności systemu. Ponadto wskazał, że podjęto ustalenia z serwisantem i producentem kwestii naprawy, a naprawa wiąże się z koniecznością wymontowania i wysłaniem generatora do producenta. Dodał również, że ze względu na obecny brak części zamiennej, pozwalającej na podmianę generatora oczekujemy aż serwisant pozyska wymaganą część, często z odzyskiwania innego urządzenia, co pozwala na wymianę generatora utrzymując sprawność systemu alarmowania i ostrzegania na czas naprawy;
- w przypadku jednego z urządzeń wystąpiono pismem z 14 czerwca 2023 r. do Urzędu Wojewódzkiego z wnioskiem o wymianę uszkodzonej syreny na nową. Montaż i uruchomienie syreny elektronicznej nastąpiło 6 lutego 2024 r.;
- w przypadku jednego z urządzeń problem związany z brakiem alarmowania wynikał z wadliwego działania akumulatora, a wymiana akumulatora przywróciła sprawność systemu.

Zastępca Burmistrza w odniesieniu do przeprowadzania przeglądów sprawności systemów alarmowania i ostrzegania wyjaśnił, że *Przeglądy przeprowadzane są*

na zlecenie Wojewody Opolskiego i są realizowane wyrywkowo. Kontrolę stanu technicznego syren przeprowadza się kilkuetapowo, zdalnie za pomocą specjalnego sygnału wysyłanego z centrali znajdującej się na stanowisku kierowania PSP w Krapkowicach, jak również oględziny w miejscu instalacji, a także w czasie przeprowadzanych ćwiczeń odsłuchowo (...). Z kolei pracownik ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności co kwartał dokonuje przeglądów wszystkich syren zainstalowanych w mieście.

Inspektor ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności wyjaśnił, że codziennie wysyłany jest sygnał testowy ze stanowiska kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach, a w przypadku wystąpienia nieprawidłowości dyżurny z tej jednostki zawiadamia pracownika ds. zarządzania kryzysowego w Urzędzie.

Inspektor ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności wyjaśnił, że w razie zaistnienia konieczności, istnieje także możliwość przekazywania komunikatów głosowych z wykorzystaniem tzw. „Megafonów”, będących na wyposażeniu Urzędu oraz Straży Miejskiej.

Urząd udostępnił możliwość nieodpłatnego pobrania i korzystania z aplikacji⁶⁶ dedykowanej mieszkańcom gminy, służącej m.in. do powiadamiania w sytuacji wystąpienia zdarzeń o charakterze kryzysowym. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnił, że aplikacja działa od lutego 2019 r. i stanowiła formę przekazywania mieszkańcom komunikatów w związku z powodzią, która wystąpiła we wrześniu 2024 r.

(akta kontroli str. 1046-1047, 1113-1151, 1426-1440)

9. Burmistrz oraz Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnili, że edukacja z zakresu zarządzania kryzysowego i ochrony ludności prowadzona jest m.in. poprzez stronę internetową Urzędu⁶⁷.

Na stronie tej zawarte były informacje dotyczące m.in.: sposobu postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia powodzią lub powodzi⁶⁸ oraz sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych (z wykorzystaniem odnośnika do strony internetowej Rządowego Centrum Bezpieczeństwa).

Ponadto Burmistrz i Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnili, że Gmina Krapkowice corocznie jest współorganizatorem adresowanych m.in. do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej, a także konkursu plastycznego w zakresie dotyczącym np. zwalczania i usuwania skutków klęsk żywiołowych. Wskazali również, że pracownicy Urzędu ds. zarządzania kryzysowego i ochrony ludności współpracują z placówkami oświatowymi na terenie Gminy poprzez udzielanie pomocy merytorycznej w zakresie przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa, a także uczestniczenie w innych zajęciach prowadzonych w przedszkolach i szkołach, np. w zakresie udzielenia pierwszej pomocy/kontakt z służbami ratowniczymi.

(akta kontroli str. 1152, 1435-1460)

⁶⁶ <https://krapkowice.pl/7057/o-aplikacji.html> [dostęp: 10 grudnia 2025 r.]

⁶⁷ <https://krapkowice.pl/106/2799/zarzadzanie-kryzysowe.html> [dostęp: 10 grudnia 2025 r.]

⁶⁸ Obejmowały one m.in. sposób przygotowania domostw, zabezpieczenia mienia, instrukcje co do komunikacji, w tym wzywania pomocy, a także konieczności przygotowania wyposażenia takiego jak: leki, radio na baterie, latarki, woda, żywnienie.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Urzędu uczestniczyli łącznie w 19 ćwiczeniach, szkoleniach, treningach z zakresu zarządzania kryzysowego, których organizatorami byli m.in. Wojewoda Opolski, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wspólnie z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministrem Obrony Narodowej, Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach oraz Gmina Krapkowice. Zakres przedmiotowy obejmował: 1/ zagadnienia związane z treningiem i ćwiczeniami dotyczącymi systemu alarmowania; 2/ trening decyzyjny Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania; 3/ szkolenia z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

(akta kontroli str. 1153-11560)

10. Urząd nie korzystał ze środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring) w obszarze przestrzeni publicznej na potrzeby ochrony przeciwpowodziowej Gminy Krapkowice. Jak wyjaśnił Zastępca Burmistrza, nie zostało podpisane porozumienie z Wodami Polskimi, o którym mowa w art. 163 ust. 3 w zw. z art. 213 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁶⁹, a tym samym Gmina Krapkowice nie posiada zgody zarządzającego tym obszarem. Wskazał również, że na terenie gminy znajdują się obiekty hydrotechniczne spiętrzające wody płynące (śluzy, jazy) i służące żegludze, jednak z uwagi na niski poziom piętrzenia wody ich ewentualne uszkodzenie nie stanowi zagrożenia powodziowego. Ponadto wyjaśnił, że (...) *nadzór nad obiektami hydrotechnicznymi sprawują Wody Polskie, które na bieżąco monitorują ich stan oraz przesyłają za pośrednictwem PCZK do gminy Krapkowice Zbiorczy Raport Sytuacyjny stanu ilościowego i jakościowego rzeki Odry. Gmina Krapkowice przeprowadza doraźne oględziny (monitorowanie) wałów, klap przeciwpowodziowych, oceniając ich stan techniczny, a w przypadku stwierdzenia niedociągnięć przekazuje zgromadzone dane do Wód Polskich.*

W czerwcu 2022 r. pracownicy Urzędu przeprowadzili⁷⁰ przegląd stanu technicznego urządzeń w dolinie rzeki Odry i Osobłogi, w wyniku którego stwierdzili konieczność wykonania robót dla poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego⁷¹, o czym poinformowali⁷² Wody Polskie. Z uzyskanej odpowiedzi wynikało, że prace polegające na wykoszeniu wałów przeciwpowodziowych oraz konserwacji urządzeń zostaną zrealizowane w okresie lipiec-sierpień 2022 r.

⁶⁹ Dz.U. z 2015 r. poz. 960. Zgodnie z art. 213 ust. 3 tej ustawy Wody Polskie, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć jednostkom samorządu terytorialnego lub ich związkom, w drodze porozumienia, na ich wniosek, wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących znajdujących się w granicach jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków. Natomiast stosownie do art. 163 ust. 3 jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.

⁷⁰ W związku z alertami dotyczącymi ulewnych deszczów oraz możliwością lokalnych wzrostów stanów wód.

⁷¹ W m. Żużela w przepuście wałowym zanieczyszczona i niedomykająca się kłapa, w Krapkowicach zanieczyszczono dno i kłapa podparta kijem (za szkołą przy ul. Ks. Duszy) oraz zarośnięte dojskie, zanieczyszczono dno (za Starostwem Powiatowym); w m. Rogów Opolski przy przepustach wałowych zanieczyszczono dno przy dwóch kłapach; w m. Dąbrówka Górna w przepuście wałowym zanieczyszczono dno przy kłapie oraz konieczność wymiany desek w pomoście serwisowym.

⁷² Przy piśmie nr SO.5535.17.2022 z dnia 9 czerwca 2022 r.

We wrześniu 2023 r. Wody Polskie poinformowały Urząd o zamiarze przeprowadzenia przeglądu wałów przeciwpowodziowych na rzece Odrze wraz z informacją o możliwości uczestnictwa w tej czynności przedstawiciela Urzędu.

(akta kontroli str. 666-675)

11. W sprawie analizowania przyczyn powstania strat powodziowych oraz określenia ewentualnych potrzeb związanych z budową (odbudową) lub remontami infrastruktury przeciwpowodziowej zlokalizowanej na terenie Gminy, Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że *W pierwszej kolejności należy wskazać, że główną przyczyną powstania tak dużych strat w czasie powodzi 1997 i 2010 roku był brak ukończonej budowy zbiornika retencyjnego na rzece Odra w Raciborzu. Kolejną przyczyną jest brak zbiornika retencyjnego na rzece Osobłoga w Raclawicach Śląskich. W momencie uruchomienia zbiornika retencyjnego w Raciborzu na rzece Odra zaobserwowano jego skuteczność i znaczną poprawę bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie gminy Krapkowice.* W zakresie poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie Gminy wskazał na projekt *Programu Redukcji Ryzyka Powodziowego dla zlewni rzeki Osobłoga*, w którym ujęto plan budowy zbiornika retencyjnego na rzece Osobłoga w Raclawicach Śląskich oraz stwierdził, że uchwała w sprawie poparcia jego budowy, została przekazana Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Infrastruktury, posłom i senatorom z województwa opolskiego, Wojewodzie Opolskiemu, Marszałkowi Województwa Opolskiego, Staroście Prudnickiemu i Krapkowickiemu oraz Burmistrzom Głogówka i Strzeleczek. Ponadto wyjaśnił, że pracownicy Urzędu dokonywali doraźnych przeglądów infrastruktury przeciwpowodziowej, co opisano w poprzedzającej części wystąpienia pokontrolnego.

Na konieczność budowy zbiornika retencyjnego w Raclawicach Śląskich jako filaru bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Gminy Krapkowice wskazywano również w corocznie sporządzanych *Informacjach na temat stanu przygotowań i zabezpieczeń gminy Krapkowice w razie wystąpienia powodzi*. W Informacjach sporządzonych w latach 2022-2025 nie wykazywano potrzeb związanych z budową lub remontami infrastruktury przeciwpowodziowej zlokalizowanej na terenie Gminy Krapkowice.

(akta kontroli str. 589-657, 666-669)

12. Urząd posiadał⁷³ 26 725 m b. rowów komunalnych, a w okresie objętym kontrolą na usługi remontowe dotyczące ich udrażniania i konserwacji wydatkował łącznie 169,7 tys. zł⁷⁴.

Ogłędzinom⁷⁵ w zakresie stanu utrzymania urządzeń melioracji wodnych będących własnością Gminy poddano odcinki: 1/ ciekę wodnego Młynówka stanowiącego część koryta rzeki Osobłoga⁷⁶, przepływającego przez tereny

⁷³ Według stanu na kwiecień 2025 r.

⁷⁴ Przykładowo w 2024 r. wydatkowano: 14,7 tys. zł na udrożnienie i konserwację rowu znajdującego się w pasie drogi gminnej w m. Ściborowice; 20,9 tys. zł na konserwację rowu w m. Nowy Dwór Prudnicki oraz 21,5 tys. zł na remont przepustu drogowo-wjazdowego w ciągu rowu komunalnego R-11 w m. Ściborowice.

⁷⁵ 19 listopada 2025 r.

⁷⁶ Na odcinkach: od uszkodzonego mostu zlokalizowanego w ciągu drogi krajowej nr 45 do posesji zlokalizowanej przy ul. Kozielskiej 30; od posesji zlokalizowanej przy ul. Kozielskiej 8 i 8A do posesji zlokalizowanej przy ul. Sądowej 27 oraz od posesji zlokalizowanej przy ul. Rodzinnej 19 do ujścia ciekę Młynówka do rzeki Osobłoga.

zagrożone powodzią⁷⁷ oraz 2/ rowu melioracyjnego (R-5) odprowadzającego do rzeki Odry wody z kanalizacji burzowej (dół Otmętu), z drogi wojewódzkiej nr 409 (ul. Ks. Koziółka) oraz z przyległych gruntów⁷⁸.

W wyniku oględzin stwierdzono, że:

- na całej długości odcinka cieku wodnego Młynówka w jego korycie przepływała woda, a wzdłuż tego koryta nie była wykoszona roślinność⁷⁹;
- w dwóch miejscach⁸⁰ cieku wodnego Młynówka utworzyły się zatory z gałęzi o szerokości mniejszej niż szerokość cieku, ograniczające czynny przepływ wody w korycie, a w kolejnych dwóch miejscach⁸¹ nad korytem znajdowały się powalone drzewa mogące utrudniać swobodny przepływ wody w sytuacji jej podwyższonego stanu;
- w korycie cieku wodnego Młynówka⁸² znajdowały się elementy betonowego wylotu instalacji deszczowej, zniszczonego przez powódź z września 2024 r.;
- odcinek rowu melioracyjnego⁸³ był wykoszony, suchy i drożny, poza jednym miejscem⁸⁴, w którym znajdowały kamienie i gałęzie, mogące utrudniać swobodny przepływ wody;
- na odcinku rowu melioracyjnego⁸⁵ trwały prace konserwacyjne polegające m.in. na wykaszaniu roślinności i zapewnieniu lepszej drożności, które według osoby uczestniczącej w oględzinach, na całej długości rowu melioracyjnego miały zakończyć się do końca listopada 2025 r.

W sprawie utrzymania we właściwym stanie urządzeń melioracji wodnych poddanych oględzinom Naczelnik Wydziału Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska wyjaśnił, że w przypadku cieku wodnego Młynówka ostatnia kompleksowa konserwacja miała miejsce w 2020 r., a w okresie po powodzi z 2024 r. wykonano ze środków własnych w kwocie 8,4 tys. zł prace związane z usunięciem zatorów z drzew, gałęzi i zamulisk oraz uzupełniono wyrwy w skarpach. Wskazał również, że w listopadzie 2025 r. została złożona, za pośrednictwem aplikacji *Odbudowa 2024*, korekta⁸⁶ wniosku do Wojewody Opolskiego o dofinansowanie kwotą 60 tys. zł zadania *Remont i udrożnienie cieku*

⁷⁷ Z informacji uzyskanych od Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach o liczbie i lokalizacji działań przy zdarzeniach *Wypompowanie wody i innych płynów z obiektów* wynika, że sześć spośród 27 interwencji zostało podjętych na ul. Kozielskiej w Krapkowicach w okresie od 16 do 26 września 2024 r.

⁷⁸ Na odcinkach: od przepustu pod drogą wojewódzką nr 409 wzdłuż pl. Plac Eichendorffa do przepustu prowadzącego na ul. B. Chrobrego; od przepustu prowadzącego na ul. B. Chrobrego oraz od przepustu pod drogą wojewódzką nr 409 w kierunku ujścia do rzeki Odry.

⁷⁹ Z wyjątkiem odcinków (ok. 20 m b.) po obu stronach mostu w ciągu drogi ul. Kozielskiej, na których m.in. utwardzono brzozy tłuczniem (prace dofinansowano kwotą 116 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa).

⁸⁰ Pierwszy na wysokości posesji przy ul. Sądowej 27, a drugi na odcinku od posesji zlokalizowanej przy ul. Rodzinnej 19 do ujścia cieku Młynówka do rzeki Osobłoga.

⁸¹ W okolicach środkowego odcinka od posesji przy ul. Rodzinnej 19 do ujścia cieku Młynówka do rzeki Osobłogi.

⁸² Przy posesji ul. Kozielska 8A.

⁸³ Od przepustu pod drogą wojewódzką nr 409 wzdłuż pl. Plac Eichendorffa do przepustu prowadzącego na ul. B. Chrobrego.

⁸⁴ Na odcinku zlokalizowanym ok. 15 m b. od przepustu pod drogą wojewódzką nr 409 w kierunku przepustu na ul. B. Chrobrego.

⁸⁵ Od przepustu pod drogą wojewódzką nr 409 w kierunku jego ujścia do rzeki Odry.

⁸⁶ W pierwotnym wniosku z 26 września 2025 r. zawnioskowano o 649,5 tys. zł.

wodnego Młynówka w miejscowości Krapkowice na długości całkowitej 880 m b.⁸⁷, które w przypadku uzyskania dofinansowania realizowane będzie w 2026 r. W odniesieniu do rowu melioracyjnego R-5, Naczelnik Wydziału Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska wskazał, że prace konserwacyjne pozostają w toku. Ponadto wyjaśnił, że (...) *jest rzeczą niemożliwą, aby sprawować ciągły monitoring i posiadać pełną wiedzę o stanie technicznym i przepustowości każdego ciek w wodnego. Zatory mogą tworzyć się zarówno w wyniku wiatrołomów, nagromadzenia się gałęzi, żerowania bobrów, jak i niechlubnej działalności człowieka, dewastacji urządzeń i zaśmiecania. Przyjmujemy każdy sygnał mieszkańców, sołtysów, Straży Miejskiej oraz innych służb i w każdym takim przypadku podejmujemy doraźne działania, aby jak najszybciej usunąć przeszkodę i udrożnić ciek (...) w ramach pracy Wydziału możliwa jest jedynie okresowa weryfikacja stanu technicznego i przepustowości rowów oraz zadrzewienia porastającego większość cieków.*

(akta kontroli str. 676-765)

13. W okresie objętym kontrolą Gmina Krapkowice posiadała ubezpieczenie od ryzyka powodzi wyłącznie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Po powodzi z września 2024 r. Urząd zgłosił szkody w infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej (przepompownie i ujęcia wody, ciągi kanalizacyjne). W wyniku tych działań uzyskano odszkodowanie w łącznej kwocie 51,5 tys. zł. W przypadku pozostałej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (przepompownie wody) do dnia 2 grudnia 2025 r., w toku rozpatrzenia było sześć postępowań odszkodowawczych.

Ubezpieczeniem nie były objęte składniki mienia komunalnego takie jak: infrastruktura drogowo-mostowa, place sportowe przy budynkach nauki i oświaty, budynki komunalne położone na terenach zagrożonych powodzią. W powyższej sprawie Burmistrz wyjaśnił, że (...) *Próba ubezpieczenia mienia takiego jak infrastruktura drogowo-mostowa na terenach, które były wcześniej objęte powodzią skutkuje brakiem złożonych ofert, ponieważ ubezpieczyciele nie ubezpieczają ryzyk pewnych (...) Gmina Krapkowice nie przeprowadzała analiz wskazujących na zasadność lub niezasadność objęcia ubezpieczeniem infrastruktury drogowo-mostowej. Około roku 2020 podjęto rozmowy z brokerem ubezpieczeniowym mające na celu ubezpieczenie dróg od wszystkich ryzyk. Rozmowy w przedmiotowej sprawie wykazały, że składka ubezpieczeniowa byłaby równa sumie ubezpieczenia dróg, co w przypadku Gminy Krapkowice kształtowałoby się na poziomie około 12 000 000 zł.*

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że (...) *Obecnie drogi gminne są ubezpieczone w zakresie odpowiedzialności cywilnej za powstałe szkody, natomiast Gmina Krapkowice nie posiada polisy dotyczącej ryzyka związanego ze skutkami powodzi w zakresie obejmującym drogi gminne. Decyzja ta wynika z bardzo wysokich kosztów ubezpieczenia oferowanych przez zakłady ubezpieczeń. Składniki związane z objęciem ochroną powodziową dróg gminnych znacząco przekraczają możliwości finansowe budżetu samorządu, a ich wysokość pozostaje niewspółmierna do aktualnych możliwości wydatkowych Gminy (...).*

(akta kontroli str. 773-819)

⁸⁷ Ręczna i mechaniczna konserwacja polegająca na odmuleniu dna, korekcie skarp oraz usunięciu drzew i krzewów powodujących zatory.

14. W okresie objętym kontrolą w Gminie Krapkowice zrealizowano przedsięwzięcia finansowane ze środków krajowych, celem m.in. poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, polegające m.in. na doposażaniu jednostek OSP czy konserwacji rowów komunalnych.

W 2022 r. otrzymano dotację z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na budowę budynku garażowego w OSP Dąbrówka Górna (921,4 tys. zł) oraz w OSP Żywocice (69 tys. zł). Ponadto w latach 2023-2024 Gmina Krapkowice poniosła wydatki na modernizację OSP Dąbrówka (28,5 tys. zł), OSP Ściborowice (136,8 tys. zł) oraz na ich wyposażenie, tj. zakup garażu blaszanego dla OSP Żużela (16,9 tys. zł), syreny alarmowej dla OSP Ściborowice (46 tys. zł) oraz dwóch przyczep (22 tys. zł). W 2024 r. dokonano zakupu samochodu na potrzeby realizacji zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym za kwotę 229,2 tys. zł, w tym 100 tys. zł stanowiła dotacja z budżetu partnerskiej Gminy Zabierzów. W 2025 r. uzyskano 2 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład na potrzebę budowy Centrum Kryzysowego w Gminie Krapkowice (siedziba OSP Rogów Opolski wraz z magazynem przeciwpowodziowym).

W 2025 r. Gmina Krapkowice na dofinansowanie zadań własnych, wykazanych w aplikacji *Odbudowa 2024*, związanych z remontem, przebudową i odbudową obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku powodzi z września 2024 r. oraz przywróceniem ich funkcjonalności uzyskała:

- subwencję z Ministerstwa Finansów w kwocie 552,7 tys. zł na remont budynków komunalnych, odwodnienie stawu wiejskiego w m. Nowy Dwór Prudnicki, remont mostu i drogi w Pietnej, remizy OSP w Żużeli oraz drogi Steblów-Pietna-Ściborowice;
- dotację w kwocie 116 tys. zł na zadanie *Remont mostu w ciągu drogi ul. Kozielskiej* oraz w kwocie 35,5 tys. zł na zadanie *Remont mostu w Żywocicach ul. Krapkowicka*; oraz
- decyzję w sprawie realizacji w 2026 r. zadania *Odbudowa mostu ul. Łąkowa w Kórniczy* na kwotę 1 248,8 tys. zł.

Zawarte przez Gminę umowy dotacji w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025/2026 w zakresie m.in. wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego zostały opisane w pkt III.6 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 773-778, 820-823)

15. W toku kontroli nie stwierdzono występowania przypadków nowej niekontrolowanej zabudowy (np. mieszkaniowej, rekreacyjnej, przemysłowej lub usługowej) na terenach zalewowych lub zagrożonych powodzią.

W okresie objętym kontrolą:

- Rada Miejska w Krapkowicach podjęła trzy uchwały w sprawie planów zagospodarowania przestrzennego;
- Burmistrz wydał pięć decyzji o warunkach zabudowy lub lokalizacji inwestycji celu publicznego;

które dotyczyły zabudowy na obszarach zagrożenia powodziowego.

W każdym przypadku podjęcie uchwał oraz wydanie decyzji zostało poprzedzone uzgodnieniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

(akta kontroli str. 1234-1418, 1461-1462)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Urzędzie nie podjęto rzetelnych działań w zakresie niezwłocznego uzupełnienia wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego, który został zużyty w związku z sytuacjami kryzysowymi. Dotyczyło to następującego asortymentu: 1/ worków przeciwpowodziowych; 2/ łopat i szpadli; 3/ butów woderów i spodni deszczowych; 4/ racji żywnościowych oraz 5/ plandek do zabezpieczenia dachów.

W odniesieniu do powyższego Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich wyjaśnił m.in., że *Od stycznia br. obowiązuje ustawa i ochronie ludności i OC, w ramach której gminy mogą pozyskiwać środki na zakup sprzętu w tym sprzętu uzupełniające braki po powodzi. Środki miały być wydane w roku 2025. W ustawie nie wskazano kiedy te środki zostaną przydzielone gminom. Dlatego plany odtworzeniowe zapasów magazynu zostały wstrzymane do czasu uruchomienia wniosków. Przykładowo zamiast zakupić kilkanaście tysięcy worków na piasek z budżetu gminy, zostało zakupionych kilkaset tysięcy worków na piasek w ramach środków OLiOC. Dodatkowo zakupiona zostanie maszyna do automatycznego zasypywania tych worków piaskiem.*

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK, dostrzegając podejmowane przez Gminę działania mające na celu zakup wyposażenia z wykorzystaniem środków zewnętrznych, wskazuje, że zużycie w związku z wystąpieniem w okresie objętym kontrolą sytuacji kryzysowych asortymentu magazynu (w tym podczas powodzi z września 2024 r.), potwierdza konieczność stałego dysponowania przez Gminę takimi zasobami. Konieczność bieżącego uzupełniania zużytych zasobów wynika również z określonej w PZK procedury SPO-11 *Wykorzystywanie sprzętu z magazynu ZK oraz magazynu przeciwpowodziowego, w której sformułowano wymóg Prowadzenia bieżącego monitoringu i analizy potrzeb podczas występowania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza uzupełnień w sprzęt i materiały bezpośredniego użycia, a także po zakończeniu działań ratowniczych.*

(akta kontroli str. 223, 280-281, 903-905, 911-919, 1002-1003, 1419, 1422)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wniosek	Zapewnienie realizacji wymogu bieżącego uzupełniania sprzętów i materiałów zużytych w związku z sytuacjami kryzysowymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 17 grudnia 2025 r.

Kontrolerzy

Marcin Blajda
doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Jakub Mucha
główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

Dyrektor

Arkadiusz Kuglarz
p.o. Dyrektora

/podpisano elektronicznie/